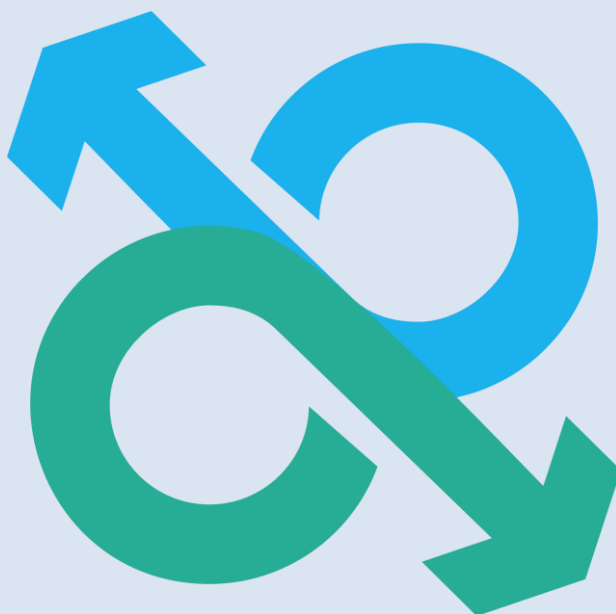

Пазарен анализ за идентифициране на новопоявяващите се
сектори на кръгова икономика в СВС района и GAP анализ на
новопоявяващите се сектори

Г2 Консулт ЕООД

Гр. София

Община Гоце Делчев се намира в Югозападния район за планиране, област Благоевград, разположена по поречието на река Места. Важно предимство на общината е близостта и до областния център Благоевград, както и до ГКПП Илинден – Екзохи на българо-гръцката граница, както и до пристанището на гр. Кавала, което обуславя значението на трансграничните връзки с Гърция за местното развитие и икономика.

Районът е предимно планински с разнообразен релеф – от високопланински до котловинен и преходносредиземноморски климат, с живописен релеф и природни дадености, формиращи природно-туристическия му потенциал. Община Гоце Делчев е изключително богата на водни ресурси и минерални извори, както и на разнообразна флора и фауна, изключително редки и защитени растителни и животински видове. На територията на общината са разположени части от Национален парк „Пирин“ и природен резерват „Ореляк“. Южното разположение, средиземноморското климатично влияние и наличието на естествени водоизточници благоприятстват развитието на растениевъдство и животновъдство.

СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗ

Поради специфичното си географско положение, град Гоце Делчев изпълнява ролята на локален икономически център за няколко общини по долината на река Места - Сатовча, Гърмен, Хаджидимово и Гоце Делчев. Водеща роля в местната икономика преработващата промишленост и търговията, следвани от строителство, хотелиерство и ресторантьорство. Икономиката на района е доминирана от малки и средни предприятия. Водещи промишлени отрасли са текстилната и обувната, хранително-вкусовата промишленост, дървообработването и хартиената промишленост, производство на изделия от пластмаса.

В периода на последната икономическа криза се наблюдава известен спад в производството на някои ключови сектори (текстилен и обувен сектор, производство на пластмаси), но същевременно други структуроопределящи сектори като хранително-вкусовата промишленост, производството на дървен материал, хартия и картон бележат значителен ръст на продукцията, въпреки неблагоприятните въздействия на

икономическата криза. Изключително мащабно е развитието на туристическата индустрия в региона.

По данни от Бизнес План за развитие на дейността на „Водоснабдяване и Канализация“ ЕООД – Благоевград за периода 2022 – 2026 година, в община Гоце Делчев основните проблеми са свързани с липсата и/или частично изградена централизирана канализационна система на по-големите населени места в региона, което предполага директното заустване на непречестени отпадъчни води във водоприемниците. От общо 5 бр. пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ), които се експлоатират от дружеството, нито една не попада на територията на община Гоце Делчев. През 2018 г. ВиК Благоевград възлага извършването на енергийно обследване, като окончателният доклад е представен през 2019 г. През 2020 г. стартират редица мероприятия, целящи повишаването на енергийната ефективност на сгради и съоръжения, като в рамките на този проект е извършен ремонт на ПСПВ Гоце Делчев. Това еднозначно показва желанието на дружеството за устойчиво развитие на водоснабдителната и канализационната инфраструктура в общината и имплементирането на иновативни зелени технологии.

От транспортно-географска гледна точка с най-голямо, при това с непрекъснато нарастващо регионално значение е транспортната връзка, осъществявана чрез международния път П-19 (от Кавала и Драма, през град Гоце Делчев за Предел – Симитли). С откриването на ГКПП „Илинден“ трафикът по това направление непрекъснато нараства, което съответно се отразява позитивно върху развитието на местната икономика и увеличаването на инвестиционната привлекателност.

Визия за развитие на гр. Гоце Делчев през периода

Визията за развитие на гр. Гоце Делчев представлява обща дефиниция, насочена към очаквания от местната общност комплексен позитивен резултат от приложението на Интегрирания план за градско възстановяване и развитие на града и прилежащия му непосредствен хинтерланд.

С оглед постигането на реалистичен стратегически планов документ,

Визията следва да очертае не само желаното, но и възможно бъдеще на града. Това означава фокусиране на усилията за ефективно усвояване на сравнителните предимства и потенциал на урбанизираната територия, като същевременно се предложат ефикасни решения на най-наболелите

проблеми на града и местната общност. Акцентът следва да се постави върху дългосрочните и стратегически цел, не върху изолирани, краткосрочни и кампанийни цели и мерки с бързо затихващ във времето и пространството резултат.

Визията стои в основата на дефинираните Зони за въздействие към ИПГВР, чието развитие посредством прилагането на адекватна стратегическа и планова рамка, състояща се от координирани във времето и пространството интегрирани интервенции, ще окаже общ позитивен ефект върху развитието на града.

Изхождайки от изготвения целеви и проблемен анализ на територията на гр. Гоце Делчев, основните сравнителни предимства и проблеми на града са следните:

Сравнителни предимства на град Гоце Делчев:

- Център на сравнително голям регион, който „разчита“ на града като основен източник на услуги;
- Център на динамично развиващ се трансграничен регион;
- Запазен демографски потенциал;
- Отлични природни дадености, които са предпоставка за устойчивото развитие на града и региона като цяло;
- Натрупан сериозен административен капацитет в общинската администрация, който следва да бъде съхранен и доразвиван

Основни проблеми на града и прилежащия му хинтерланд:

- Периферност спрямо областният център и националното пространство;
- Изолираност поради сериозни орографски бариери - проблеми от транспортно-комуникационно естество;
- Наличие на остаряла производствена зона и прилежаща към нея инфраструктура, разработена в други условия и за други цели;
- Нужда от нова социално-икономическа „парадигма“ за развитие.

Дефиниция на Визия за развитие на гр. Гоце Делчев през периода

Въз основа на така дефинираните сравнителни предимства и основни проблеми на урбанизираната територия, може да се формулира следната визия за развитие на гр. Гоце Делчев през следващия програмен период:

През периода гр. Гоце Делчев ще се развива като място на голям социален напредък, с висока степен на социално сближаване, социално балансиран жилищен фонд, предлагащо също така социални и здравни услуги и образование за всички контингенти на местната общност. Ще се създадат оптимални условия за превръщането на града в привлекателно място за живот и бизнес на основата на екологично чиста околна среда и ефективно усвоени и капитализирани сравнителни предимства. Това ще повиши общата и инвестиционната атрактивност на урбанизираната територия и ще бъде двигател на икономическия растеж в региона.

Така формулираната Визия ще се постигне чрез формулирането на адекватни цели, мерки и проектни интервенции, пространствено адресирани от една страна към териториите, които са определящи за усвояването на потенциала и сравнителните предимства на гр. Гоце Делчев, а от друга към тези части от урбанизираната територия, които са източник на основните проблеми, играещи задържаща и лимитираща роля в развитието на града.

В тази връзка са определени три типа целеви Зони за въздействие, върху които се очаква приоритетно да се осъществи пространствената проекция на Визията за развитие на града и цялостната стратегическа рамка на Интегрирания план за градско възстановяване и развитие на гр. Гоце Делчев през периода г.

Зоните за въздействие са определени в съответствие със формираната се през годините пространствена, демографска, социална и икономическа структура на урбанизираната територия.

Конкретната пространствена конфигурация на трите зони за въздействие е следствие на широк обществен консенсус, постигнат чрез осъществяването на широк и активен процес на обществени консултации и обсъждания в рамките на местната общност и активно ангажираните заинтересовани страни.

SWOT АНАЛИЗ

Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите. Природна среда и местоположение

Силни страни

Стратегическо местоположение от гледна точка развитие на трансграничното сътрудничество с Гърция; Наличие на ГКПП в близост до

– общината. Близост до пристанището Кавала на Бяло море. Значителните горски площи в близост до гр. Гоце Делчев и селата от общината позволяват развитието на целогодишен туризъм и отдих, както и на ски спорта; Река Места, нейните притоци и множеството езера и водоеми предоставят условия за развитие на водни спортове, спортен риболов и увеличаване на площите за поливане; Питейната вода в общината е с изключително високо качество; Наличие на водни ресурси, минерални извори; Чист атмосферен въздух и природни забележителности като предпоставка за развитие на туризъм Преобладаващо слънцегреене е предпоставка за отглеждане на топлолюбиви растения и летен отдих; Отдалечеността на общината от столицата и основните центрове в страната;

Слаби страни

Отдалечеността от българските пристанища, летища донякъде затруднява вноса и износа на суровини, материали и готова продукция; Относителна отдалеченост от Европейските международни коридори, минаващи през България Липса на достатъчно средства за ремонт на общинската пътна мрежа Водни ресурси не се използват пълноценно спрямо процента на поливните площи; Земеделските земи са раздробени на многобройни маломерни участъци, непригодни за механизирана обработка; Неоптимално използване на горския фонд, Ограничен дял на преработената до краен продукт дървесина за сметка на износа на сурова дървесина; Разлика в развитието на града и периферията Нисък дял на използване на възобновяеми енергийни източници;

Екологични условия

Силни страни

Няма големи промишлени предприятия – замърсители на въздуха, водата и почвата; Значителна флора и фауна, с представители на редки и изчезващи видове, включени в Червената книга на България; Голямо разнообразие от ценни лечебни растения; Наличие на модерно Депо за твърди битови отпадъци Нерегламентираните сметища са сведени до минимум.

Слаби страни

Лошо състояние на колекторите на канализационната мрежа; Ниска екологична култура на населението и фирмите Недоразвита екологична инфраструктура; Недостатъчна и амортизирана инфраструктура за управление на водния цикъл (недостиг на канализационни мрежи, селищни пречиствателни станции за отпадъчни води, амортизирани системи за водоснабдяване);

Култура и туризъм

Силни страни

Наличие на уникални обекти на културно-историческо наследство; Съхранени традиции, бит и многообразие на фолклора; Наличие на много природни забележителности, подходящи за развитие на туризъм;

Слаби страни

Няма ясно виждане на местно, регионално и национално ниво за социализация на паметниците на културното наследство и включването им в реален туристически продукт; Липса на подходяща туристическа инфраструктура в общината; Липса на собствен инвестиционен капитал на местните предприемачи в туризма; Недостатъчна култура на обслужването; Отсъствие на подходяща среда и атракции за посрещане на туристи

Икономика

Силни страни

Стабилизиране на икономическите процеси в общината с потенциал за развитие; Натрупан опит и традиции в отраслите на преработващата промишленост; Благоприятна възрастова структура на населението; Добро образователно равнище на населението; Добре развита инфраструктура за подкрепа на бизнеса; Наличие на ресурси за изграждане на алтернативни източници на електроенергия; Сериозен опит в строителството; Благоприятни условия за тютюнопроизводство и отглеждане на трайни насаждения и зеленчуци; Наличие на млади, образовани хора, които могат да бъдат обучени да правят модерно земеделие; Наличие на достатъчно вода за развитие на поливно земеделие; Възможност за допълнителни доходи на населението от страничните ползвания на територията на горския фонд – паша за добитък, добив на сено и листников фураж, добив на билки, горски плодове, гъби, орехи и др. Значителни условия за развитие на търговията; Модернизирана съобщителна мрежа в града с достъп до съвременни услуги; Добре развита електроенергийна мрежа с възможности за допълнително натоварване;. Наличие на социална търпимост и добри обществени отношения

Слаби страни

Концентрация на стопанските дейности в града, пренебрегвайки потенциала на селата; Миграция на населението Липса на отрасли, свързани с научна дейност, което ще забави навлизането на иновациите и технологиите; Недостатъчно образователно равнище на селското население; Относително висок дял на безработните лица с ниско образование и ниска квалификация; Разпокъсаност на обработваемата земя и неразвит пазар на земята; Раздробеност на животновъдните стопанства; Недостатъчен процент на използване на поземлените ресурси за

производство на земеделска продукция; Недостатъчна степен на механизация в селскостопанския сектор; Недостатъчна степен на механизация в селскостопанския сектор; Лошо състояние на съоръженията от напоителните системи; Неизползване възможностите на европейските програми за развитието на селското стопанство. Недостатъчно автобусно обслужване на областно и републиканско ниво; липса на изграден железопътен транспорт.

Възможности.

Икономическа стабилизация; Трансгранични връзки и сътрудничество; Разширяване пазара на земята; Кандидатстване по национални и международни програми, финансиращи дейности по развитието на инфраструктурата, благоустрояването и хигиенизирането на населените места; Съхраняване и използване на биологичното разнообразие и екологичните и природни дадености; Развитие на алтернативни видове туризъм, за което са на лице сериозни природни и културни предпоставки; Нарастване на туристопотока; Прилагане на национални и регионални програми за трудова заетост; Подобряване на структурата на земеползване чрез земеустройствени и комасационни проекти в землищата, което заедно с пазара на земята ще създаде възможност за по-уедрено земеделие; Създаване на трайни насаждения с качествен посадъчен материал, основно в лозарството и овощарството; Възстановяване и активно използване на напоителните системи; Изграждане на пазарна инфраструктура за пласмент на селскостопанската продукция; Създаване на система за научно и информационно обслужване на селскостопанските производители; Създаване на конкурентноспособни на международния пазар ферми в животновъдството; Стимулиране създаването на малки и средни предприятия за преработка на земеделска и животновъдна продукция; Развитие на екологични производства; Развитие на търговията; Използване на различните фондове и Структурните фондове за развитие на общинската и регионална инфраструктура; Развитие на концесиите като форма за привличане на капитали; Използване на благоустрояването, чистотата и озеленяването на местата за обществено ползване като един от първостепенните и икономически фактори за развитие на туризма

Заплахи

Да продължи влошаването на структурата на земеползване, раздробяването и изоставянето на обработваемата земя, поради липса на реален пазар на земеделската продукция; Неосигуряването на финансови средства за внедряване на нови технологии в пречистването и опазването на околната среда; Влошаване на състоянието на атмосферния въздух и

шумовото замърсяване с отварянето на ГКПП “Илинден”, тъй като се очаква силно увеличение на дела на тежкотоварните МПС; Постепенно разрушаване на изключително ценни обекти на културното наследство и реална заплаха за унищожение на някои от тях или части от тях; Задълбочаване на миграционните процеси; Силната зависимост от тютюн при неясното бъдеще на отрасъла; Очакваната инвазия на китайския и европейския пазар ще застраши местните производители; Недостатъчно развити публично-частни партньорства; Задълбочаване на тенденцията на обособяване на малки затворени натурални земеделски стопанства, поради ограничени физически, технически и финансови възможности на частните стопани и липса на мотивация и икономически интерес за сдружаване; Непознаване на производителите на стандартите за производство и търговия на Европейския съюз; Липса на маркетингова стратегия и практика на местните туристически фирми; Съобразяване с изискванията и предизвикателствата на Европейския съюз.

ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

Визията за развитие на община Гоце Делчев е: „Просперираща община със стабилен икономически растеж и повишено благосъстояние на населението, с модерна техническа и социална инфраструктура, развит бизнес, чиста околната среда, с добри възможности за развитие на младото поколение, утвърден административен, стопански и духовен център на района, равноправен партньор на общините от Европейския съюз”

Посредством визията се очертава ясна картина на очакваното развитие на общината. Постигането на това развитие е свързано с усилия за мобилизиране на всички вътрешни ресурси на общината и привличане на външни. Това предполага още подреденост в действията и следване на подходящи стратегии. Общината може и следва да приложи стратегия основана на: Обвързване на силните страни на общината с възможностите от външната среда; С помощта на силните си страни да неутрализира слаба страна или заплаха; С помощта на успешни стратегии да свърже благоприятните възможности със слабата среда и да я трансформира

Следването на визията ще става в партньорство с бизнеса, институциите, обществените организации и дружества. Над всичко са поставени хората, които очакват да чувстват сигурност в живота си и този на децата си – в жилището, на работното място, на улицата и в училищата. Искат да имат добре устроена жизненна среда.

Приоритети за развитие

Приоритет 1: Развитие на конкурентноспособна, устойчива общинска икономика, основана на местните условия и ресурси.

Приоритет 2: Развитие и модернизация на местната инфраструктура.

Приоритет 3: Подобряване качеството на жизнената среда с акцент върху обновяване на социалната инфраструктура, енергийната ефективност, достъпност за всички и превенция на риска. Приоритет 4: Развитие на туризма в тясна връзка с опазване и експониране на културно – историческото наследство и съхраняване на околната среда

Приоритет 4: Развитие на туризма в тясна връзка с опазване и експониране на културно – историческото наследство и съхраняване на околната среда

Приоритет 5: Развитие на човешките ресурси и укрепване на административния капацитет.

Приоритет 6: Развитие на трансгранично и междуобщинско сътрудничество.

Стратегическа рамка:

За всяка от приоритетните области в плана за развитие са адресирани специфични цели и мерки, следващи логиката на основната цел:

Приоритет 1: Развитие на конкурентноспособна, устойчива общинска икономика, основана на местните условия и ресурси. Цел 1: Стимулиране на предприемачеството и създаване на благоприятна среда за инвестиции. Мярка 1: Стимулиране на местната икономическа активност и подобряване на бизнес климата в общината. Мярка 2: Насърчаване развитието на устойчиви местни производства. Мярка 3: Създаване на технологична инфраструктура на електронна Община. Цел 2: Повишаване конкурентноспособността на селското стопанство. Мярка 1: Внедряване на нови технологии в селското стопанство и съвременни форми на интензивно земеделие. Мярка 2: Насърчаване развитието на традиционни, алтернативни и екологичносьобразни земеделски производства. Мярка 3: Изграждане система на комплексно обслужване на земеделските производители. Мярка 4: Създаване на условия за реализация на селскостопанската продукция. Мярка 5: Внедряване на практики на екологично чисто земеделие и животновъдство. Мярка 6: Подкрепа за развитие на селскостопанската инфраструктурата.

Приоритет 2: Развитие и модернизация на местната инфраструктура. Цел 1: Обновяване и доизграждане на общинската пътна мрежа. Мярка 1: Реконструкция и изграждане на пътната инфраструктура на общината. Цел 2: Развитие на водоснабдителната и канализационна инфраструктура. Мярка 1: Изграждане и реконструкция на ВиК системи в общината. Мярка 2: Превенция и предпазване от природни бедствия Мярка 3: Изграждане на съоръжения за допълнително водоснабдяване на населените места. Цел 3: Благоустрояване на населените места от

Общината. Мярка 1: Изграждане и ремонт на площи и места за отдих в населените места. Мярка 2: Архитектурен достъп до обществени сгради на хора с увреждания. Мярка 3: Подобряване състоянието на църковните храмове и дворове. Мярка 4: Подобряване на състоянието на детски и спортни площадки и изграждането на нови.

Приоритет 3: Подобряване качеството на жизнената среда с акцент върху обновяване на социалната инфраструктура, енергийната ефективност, достъпност за всички. Цел 1: Развитие на обществената инфраструктура. Мярка 1: Ремонт на сгради общинска собственост. Мярка 2: Стимулиране развитието на социалните дейности. Строителство, рехабилитация, модернизация и оборудване на социалната инфраструктура. Мярка 3: Строителство, рехабилитация, модернизация и оборудване на образователната инфраструктура. Мярка 4: Строителство, рехабилитация, модернизация и оборудване на инфраструктурата за развитие на младежките и спортните дейности. Мярка 5: Строителство, рехабилитация, модернизация и оборудване на здравната инфраструктура. Мярка 6: Строителство, рехабилитация, модернизация и оборудване на културната инфраструктура. Мярка 7: Въвеждане на мерки за енергийна ефективност.

Приоритет 4: Развитие на туризма в тясна връзка с опазване и експониране на културно – историческото наследство и съхраняване на околната среда. Цел 1: Превръщане на общината в търсена туристическа дестинация. Мярка 1: Разработване на специализирани схеми към устройствените планове за развитие на туризма в общината. Мярка 2: Развитие на възможностите за алтернативен туризъм – селски, еко и културен туризъм. Мярка 3: Развитие на съществуващите и създаване на нови и комплексни туристически продукти. Мярка 4: Непрекъснат маркетинг и реклама на региона. Мярка 5: Осигуряване високо качество на услугите Мярка 6: Съхраняване идентичността и устойчиво използване на културноисторическото наследство. Мярка 7: Изграждане и ремонт на инфраструктурата, осигуряваща достъп до курортните зони и обекти в общината. Цел 2: Запазване на екологичното състояние на общината Мярка 1: Въвеждане на програма за разделно събиране на битовите отпадъци

Приоритет 5: Развитие на човешките ресурси и укрепване на административния капацитет. Цел 1: Укрепване на административния капацитет и подобряване на административните услуги. Мярка 1: Разширяване на предлаганите от общинска администрация публични услуги. Мярка 2: Подобряване качеството на предлаганите от общинска администрация услуги. Мярка 3: Разработване и реализация на стратегически и планови документи в общината. Мярка 4: Повишаване капацитета на служителите по разработване, мониторинг, контрол и оценка на изпълнението на стратегически документи. Мярка 5: Разширяване на

услугите предоставяни на „Едно гише”. Мярка 6: Разширяване обхвата на предлаганите електронни услуги. Цел 2: Достигане на по-висока трудова заетост. Мярка 1: Изграждане на система за квалификация и преквалификация на безработните в съответствие с потребностите на икономиката и на съвременно професионално ниво. Мярка 2: Осъществяване на програми за заетост. Мярка 3: Повишаване на професионалната квалификация.

Приоритет 6: Развитие на трансгранично и междуобщинско сътрудничество. Цел 1: Развитие на трансграничното и междурегионалното сътрудничество. Мярка 1: Засилване на сътрудничеството и осъществяване на съвместни инициативи и проекти в областта на бизнеса, пазара на труда, търговията и туризма. Мярка 2: Засилване на сътрудничеството и осъществяване на съвместни инициативи и проекти в областта на икономиката и научно-техническото сътрудничество. Мярка 3: Насърчаване на младежки дейности и спорт. Мярка 4: Осъществяване на дейности за разширяване на търговията и туризма. Мярка 5: Осъществяване на дейности, свързани с развитие на човешките ресурси

Използвани за данни от плана за интегрирано развитие община Гоце Делчев.

Приложения Презентации към Анализа:

1. Основи и принципи на кръговата икономика
2. Финансиране и отчитане в кръговата икономика
3. Кръгова икономика във водния сектор
4. Устойчиво управление на материалите
5. Technologies in Industry 4 /Kalatex/